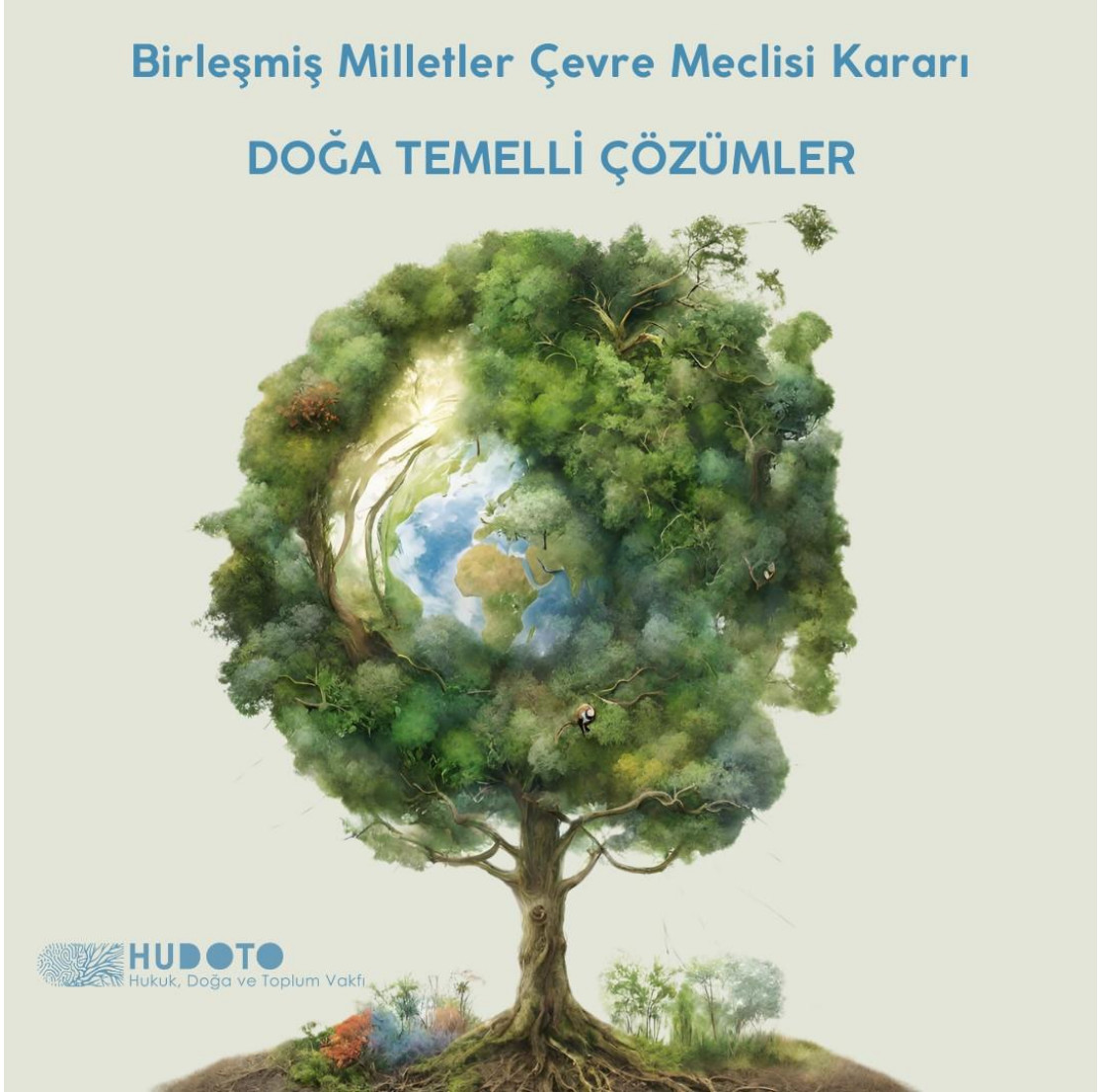

Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi Kararı

DOĞA TEMELLİ ÇÖZÜMLER

Çeviren: Defne Soyer

Birleşmiş Milletler Çevre Programı Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi Beşinci oturum

Nairobi (hibrit), 22 ve 23 Şubat 2021
Ve 28 Şubat – 2 Mart 2022

**Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi tarafından 2 Mart 2022 tarihinde
kabul edilen karar**

5/5. Sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek için doğa temelli çözümler

Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi,

Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Rio Çevre ve Kalkınma Deklarasyonu, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve biyolojik çeşitlilikle ilgili

diğer sözleşmeler, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve bu kapsamda kabul edilen Paris Anlaşması'nın uygulanması için doğaya yönelik eylemlerin güçlendirilmesinin önemini *altını çizer*, Özellikle Afrika'da olmak üzere Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşme Yaşayan Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, 2015-2030 Afet Risk Azaltma için Sendai Çerçevesi, 2021-2030 Birleşmiş Milletler Ekosistem Restorasyonu On Yılı ve 2020-2030 için eylem ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleşmesi on yılı; 2020'den sonra iddialı, dengeli, pratik, etkili ve sağlam bir küresel biyoçeşitlilik çerçevesinin kabul edilmesini ve uygulanmasını dört gözle beklemekte ve Sürdürülebilir Kalkınma için 2030'a kadar Biyoçeşitlilik Kaybını Tersine Çevirmek için Birleşmiş: Liderlerin Doğa Taahhüdünü hatırlatmaktadır,

Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Hükümetlerarası Bilim-Politika Platformu'nun *Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Küresel Değerlendirme Raporu*¹ başlıklı raporunu ve Çalışma Grubu I'nin İklim Değişikliği 2021 başlıklı katkısını *memnuniyetle karşılayarak*: Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin altıncı değerlendirme raporuna *Fiziksel Bilim Temeli*² ve *İklim Değişikliği 2022: Etkiler, Uyum ve Kırılganlık*³ başlıklı Çalışma Grubu II'nin katkılarını ve ilgili diğer raporları dikkate alarak,

Biyolojik çeşitlilik kaybı, kirlilik, iklim değişikliği, çölleşme ve arazi bozulması konularının birbirleriyle bağlantısını ve bunların sağlık da dahil olmak üzere insan refahı ile olan bağlantılarının ve tüm ekosistemlerin bütünlüğünün sağlanmasının önemini *kabul ederek*,

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için doğa için atılan adımların güçlendirilmesinde önemli bir fırsatın, doğa temelli çözümlerin çoklu faydalar elde etmek için bağlama özgü bir temelde tasarlandığında ve var olan en iyi bilimsel bilgiyle uygulandığında verimli ve etkili olduğu göz önünde bulundurarak, sosyal ve çevresel güvencelerini sağlarken iş birliğini, uygulamayı ve doğa temelli çözümlerin ölçeklendirilmesini geliştirmek olduğunu da *kabul ederek*,

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı'nın ekosistem yaklaşımına ilişkin V/6, VI/12, VII/11 ve IX/7 sayılı kararları ile biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliğine ilişkin 14/5 sayılı kararını hatırlatarak ve Sözleşme'nin tarafları için biyolojik çeşitliliğin korunması, restorasyonu ve sürdürülebilir kullanımı ile doğal kaynakların entegre yönetiminde Sözleşme'nin vazgeçilmez rolünü *kabul ederek*,

Ekosistem temelli yaklaşımlar kavramının bilincinde, onunla uyum içinde ve doğa temelli çözümler kavramının potansiyel kötüye kullanılması endişesi ışığında, doğa temelli çözümler kavramının çok taraflı olarak kabul edilmiş bir tanımına duyulan ihtiyacı *kabul ederek*,

1. Doğa temelli çözümlerin, sosyal, ekonomik ve çevresel zorlukları etkili ve uyarlanabilir bir şekilde ele alan; doğal veya değiştirilmiş karasal, tatlı su, kıyı ve deniz

¹ Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Hükümetlerarası Bilim-Politika Platformu, Küresel Değerlendirme Raporu Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri (Bonn, Almanya, IPBES sekreteryası, 2019).

² Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli, İklim Değişikliği 2021: Fiziksel Bilim Temeli. Katkı Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Altıncı Değerlendirme Raporu Çalışma Grubu I (Cambridge University Press, 2021).

³ Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli, Climate Change 2022: Impacts, Adaptation, and Vulnerability, Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Altıncı Değerlendirme Raporuna Çalışma Grubu II'nin Katkısı (Cambridge University Press, 2022).

ekosistemlerini korumaya, muhafaza etmeye, restore etmeye, sürdürülebilir bir şekilde kullanmaya ve yönetmeye yönelik eylemler olduğuna, aynı zamanda insan refahı, ekosistem hizmetleri, esneklik ve biyolojik çeşitlilik faydaları sağladığına *karar verir* ve doğa temelli çözümleri *kabul eder*:

- (a) Üç "Rio sözleşmesi" (Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi) doğrultusunda, yerel topluluklar ve yerli halklar için bu tür güvenceler de dahil olmak üzere, sosyal ve çevresel güvencelere saygı gösterilmesi;
 - (b) Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi ile tutarlı olarak yerel, ulusal ve bölgesel koşullara uygun şekilde hayata geçirilebilir ve uyarlanabilir şekilde yönetilebilir;
 - (c) Biyolojik çeşitlilik kaybı, iklim değişikliği, arazi bozulması, çölleşme, gıda güvenliği, afet riskleri, kentsel gelişme, su bütçesi, yoksulluğun ortadan kaldırılması, eşitsizlik ve işsizlik gibi başlıca sosyal, ekonomik ve çevresel zorlukların yanı sıra sosyal gelişme, sürdürülebilir ekonomik kalkınma, insan sağlığı ve çok çeşitli ekosistem hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde ele alınması da dahil olmak üzere Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşmak için bütün küresel çabada önemli rol oynayan eylemler arasındadır;
 - (d) Sürdürülebilir inovasyon ve bilimsel araştırmaların teşvik edilmesine yardımcı olabilir;
2. Doğa temelli çözümlerin iklim eylemine önemli ölçüde katkıda bulunabileceğini kabul etmekle birlikte uzun vade etkileri de dahil olmak üzere etkilerinin analiz edilmesi ihtiyacını kabul eder, ve sera gazı emisyonlarında hızlı, derin ve sürekli azaltım ihtiyacının yerini almadıklarını ancak iklim değişikliğine ve etkilerine karşı uyum ve dayanıklılık ve bunların azaltılmasına yönelik eylemleri geliştirebileceklerini kabul eder;
 3. Ayrıca, yerel topluluklar ve yerli halklar da dahil olmak üzere potansiyel ilişkili risklerin farkında olarak, sürdürülebilir tüketim ve üretime katkıda bulduklarında, doğaya faydalı olduklarında ve biyolojik çeşitlilik, iklim, çevre ve sürdürülebilir kalkınma konusundaki uluslararası taahhütler ve ilgili çok taraflı anlaşmalarla tutarlı olduklarında, doğa temelli çözümlerden ortaya çıkan sürdürülebilir ve çevreye duyarlı biyolojik bazlı ürünlerin, yeniliklerin ve teknolojilerin potansiyelini kabul eder;
 4. Doğa temelli çözümler kavramının, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi kapsamında tanımlanan ekosistem temelli yaklaşımlar kavramı ve mevcut ulusal politika ve yasal çerçeveler kapsamında yürütülen ve ilgili çok taraflı çevre anlaşmaları kapsamında oluşturulan diğer yönetim ve koruma yaklaşımların bilincince ve onlarla uyumlu olduğunu kabul eder;
 5. Birleşmiş Milletler Çevre Programı İcra Direktöründen, kaynakların izin verdiği ölçüde, bu kararda tanımlandığı üzere doğa temelli çözümlerin gerçekleşmesini daha fazla desteklemek amacıyla, aşağıdakileri gerçekleştirmek üzere şeffaf, kapsayıcı, bölgesel olarak dengeli ve toplumsal cinsiyet dengesini gözetten hükümetler arası istişareler düzenlemesini talep eder:

- (a) Mevcut en iyi bilimsel bilgiye dayalı olarak doğa temelli çözümlerde en iyi uygulama örneklerini derlemek;
- (b) Üye Devletlerin doğa temelli çözümleri tasarlama, uygulama ve değerlendirmede desteklenmesi de dahil olmak üzere, doğa temelli çözümlerin uygulanması için Üye Devletler arasında ortak bir anlayışa ulaşılması amacıyla, mevcut çalışmaları, girişimleri ve platformları uygun şekilde ve Üye Devletlerin mevcut çabalarına ve girişimlerine ve bireysel Üye Devletlerden gelen yeni tekliflere zarar vermeksizin değerlendirmek ve farklılıkları gidermek için potansiyel yeni teklifleri, kriterleri, standartları ve kılavuzları tartışmak;
- (c) Doğa temelli çözümlere yönelik sürdürülebilir yatırımların desteklenmesine yönelik seçeneklerin belirlenmek ve gelişmekte olan ülkelerin doğa temelli çözümler geliştirmesini ve uygulamasını sağlamak için ikili ve çok taraflı finansman kaynakları hakkında bilgi paylaşmak;
6. Ayrıca gelişmekte olan ülkelerin ve ilgili ortakların ve paydaşların katılımının sağlanması da dahil olmak üzere, hükümetler arası istişareleri yürürlükteki Birleşmiş Milletler kurallarıyla tutarlı bir şekilde desteklemesini, kaynakların izin verdiği ölçüde, İcra Direktöründen talep eder;
7. Üye Devletleri ve İcra Direktörünü, diğer ilgili Birleşmiş Milletler kuruluşlarıyla iş birliği içinde, bu kararın bilgi ve yöntemlerinin biyoçeşitliliğin korunması, restorasyonu ve sürdürülebilir kullanımında etkili olduğu kanıtlanmış yerel topluluklar, kadınlar, gençler ve yerli halklarla ortaklık içinde, onların özgür, önceden ve bilgilendirilmiş rızalarıyla uygulanmasını desteklemeye çağırır;
8. Üye Devletleri, doğa temelli çözümleri tasarlarken, uygularken ve izlerken ülkeye göre, toplumsal cinsiyete duyarlı, katılımcı ve tamamen şeffaf bir yaklaşım izlemeye çağırır.
-